

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BON-II.059.1.161.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 1202 wniesioną 30 stycznia 2024 roku przez Pana Posła Aleksandra Miszalskiego w sprawie świadczeń dla osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

W myśl art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.) pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zasada subsydiarności wyrażona w tym przepisie oznacza, że pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb. Instytucja ta ma zatem charakter pomocniczy w zakresie wsparcia osób w pokonywaniu życiowych trudności, a także dopełnia świadczenia, które prawnie zabezpieczone są przez inne systemy.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej, w tym do zasiłku stałego, uzależnione jest od wysokości dochodu. Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata. Weryfikacja uwzględnia wynik badań prognozy interwencji socjalnej.

Od 1 stycznia 2022 r., zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1296), kryteria dochodowe w pomocy społecznej wynoszą odpowiednio:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 776 zł,
- dla osoby w rodzinie – 600 zł.

Kolejna weryfikacja zostanie przeprowadzona w roku bieżącym.

Jednocześnie, zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o:

- miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu.
- składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach.
- kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Zgodnie z art. 8 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej do dochodu ustalonego zgodnie z ust. 3, nie wlicza się:

- jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego.
- zasiłku celowego.
- pomocy materialnej mającej charakter socjalny albo motywacyjny, przyznawanej na podstawie przepisów o systemie oświaty.
- wartości świadczenia w naturze.
- świadczenia przysługującego osobie bezrobotnej na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych.
- świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ustawie z 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 388), i pomocy pieniężnej, o której mowa w art. 19 ust. 2 ustawy z 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji i okresu powojennego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2039), w art. 7a ust. 2 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1774), w art. 5a ust. 2 ustawy z 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2021 r. poz. 1818), w art. 10a ust. 2 ustawy z 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1820) oraz w art. 10 ust. 2 ustawy z 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych.
- dochodu z powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha przeliczeniowego;
- świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577 i 2140);
- świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 8a ust. 1 ustawy z 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. z 2023 r. poz. 192);
- świadczenia pieniężnego przyznawanego na podstawie art. 9 ustawy z 22 listopada 2018 r. o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski (Dz. U. poz. 2529);
- nagrody specjalnej Prezesa Rady Ministrów przyznawanej na podstawie art. 31a ustawy z 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1188);
- pomocy finansowej przyznawanej repatriantom, o której mowa w ustawie z 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105);
- środków finansowych przyznawanych w ramach działań podejmowanych przez organy publiczne, mających na celu poprawę jakości powietrza lub ochronę środowiska naturalnego;
- zwrotu kosztów, o których mowa w art. 39a ust. 1 ustawy z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm. 5);
- rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270 oraz z 2022 r. poz. 2140);
- dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 204);
- kwotę dodatku energetycznego, o którym mowa w art. 5c ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, z późn. zm.);

- kwotę dodatku osłonowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 169 i 295);
- kwoty dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 141 i 295);
- kwotę dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła, o którym mowa w art. 1 pkt 2 ustawy z 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. poz. 1967, z późn. zm. 7);
- kwoty dodatku elektrycznego, o którym mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 269 i 295).

Katalog obciążeń pomniejszających dochód, jak i przychodów odliczanych od dochodu określony w art. 8 ust. 3 i 4 oraz 4a ustawy, jest na gruncie tej ustawy zamknięty, a co za tym idzie – każdy pozostały rodzaj dochodu niewymieniony w ww. regulacjach należy wliczyć do dochodu osoby/rodziny.

Jednocześnie podkreślić trzeba, że przekroczenie kryterium dochodowego przez osobę pobierającą lub ubiegającą się o świadczenie z pomocy społecznej nie uniemożliwia otrzymania wsparcia. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom i rodzinom, których przychody przekraczają kryteria dochodowe, możliwe jest przyznanie pomocy finansowej w formie bezzwrotnego specjalnego zasiłku celowego, zasiłku okresowego celowego lub pomocy rzeczowej pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku albo wydatków na pomoc rzeczową.

Należy przy tym zaznaczyć, że ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1693) wprowadziła m.in. zmiany w wysokości zasiłku stałego. Zgodnie z jej brzmieniem, w przypadku osoby samotnie gospodarującej, zasiłek stały ustala się w wysokości różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 1000 zł miesięcznie. Jeśli chodzi o osobę w rodzinie, kwotę zasiłku stałego ustala się w wysokości różnicy między kwotą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, a dochodem na osobę w rodzinie. W wyniku wprowadzenia powyższych zmian, w przypadku osób samotnie gospodarujących, maksymalna kwota zasiłku stałego uległa zwiększeniu do 1000 zł (wcześniej wynosiła ona 719 zł), a w przypadku osoby w rodzinie do 780 zł (wcześniej 600 zł). Dodatkowo kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 100 zł. Ww. zmiany weszły w życie 1 stycznia 2024 r.

1 stycznia 2024 r. weszła w życie również ustawa z 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429), która zmieniła dotychczasowy system świadczeń dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów poprzez wprowadzenie do systemu prawnego nowego świadczenia wspierającego, skierowanego bezpośrednio do osób z niepełnosprawnościami, oraz modyfikację warunków przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego, w związku ze zmianą ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Powyższa ustawa, od 1 stycznia 2024 r. wprowadza nowe rozwiązania, które wpisują się w oczekiwania i potrzeby środowisk skupiających osoby z niepełnosprawnościami – ustawa

o świadczeniu wspierającym realizuje główne postulaty zgłaszane w ostatnim czasie przez środowiska osób niepełnosprawnych w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.

W świetle nowych rozwiązań, wprowadzonych ustawą o świadczeniu wspierającym, od 1 stycznia 2024 r. świadczenie pielęgnacyjne przysługuje opiekunom sprawującym opiekę nad niepełnosprawnymi dziećmi w wieku do ukończenia 18 roku życia, bez żadnych ograniczeń dotyczących aktywności zawodowej – co jest realizacją głównego postulatu zgłaszanego przez opiekunów osób niepełnosprawnych. Po zmianach, o świadczenie pielęgnacyjne może ubiegać się rodzic dziecka, inna osoba na której ciąży obowiązek alimentacyjny, małżonek, opiekun faktyczny dziecka w trakcie adopcji, a także rodzina zastępcza, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka, dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektor interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Ponadto, ww. ustawa zawiera przepisy gwarantujące zachowanie praw nabytych, tj. prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach dotychczasowych, czyli obowiązujących do 31 grudnia 2024 r.

Jednocześnie ustawa o świadczeniu wspierającym wprowadziła 1 stycznia 2024 r. nowe rozwiązania w systemie świadczeń, dedykowane bezpośrednio dorosłym osobom z niepełnosprawnościami.

Osoby z niepełnosprawnościami, które osiągnęły pełnoletność, mogą od 1 stycznia 2024 r. ubiegać się o własne świadczenie wspierające, które przysługuje po uzyskaniu decyzji o poziomie potrzeby wsparcia. Decyzja ocenia poziom potrzeby w skali od 70 do 100 pkt. Wydawana jest w ramach zmodyfikowanego systemu orzecznictwa o niepełnosprawności, na podstawie ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Celem wprowadzonego świadczenia wspierającego jest udzielenie osobom z największymi trudnościami w samodzielnym funkcjonowaniu pomocy służącej częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokojeniem ich szczególnych potrzeb życiowych. Mając na uwadze postulaty środowisk skupiających osoby niepełnosprawne i ich rodziny, wskazujące na konieczność ukierunkowania polityki świadczeń na upodmiotowienie osoby z niepełnosprawnością, świadczenie wspierające jest wsparciem skierowanym bezpośrednio do osoby niepełnosprawnej, tak aby osiągnąwszy pełnoletność mogła decydować o tym, jak wykorzystywane ma być otrzymywane wsparcie.

Istotne jest również, że prawo do własnego świadczenia wspierającego przysługuje osobie z niepełnosprawnościami niezależnie od sytuacji osobistej, materialnej bądź zawodowej jej opiekuna. Oznacza to, że brak pokrewieństwa (ciążącego obowiązku alimentacyjnego) opiekuna z osobą z niepełnosprawnościami nie ma żadnego wpływu na prawo tej osoby do świadczenia wspierającego.

Ponadto, świadczenie wspierające przysługuje bez względu na wysokość dochodu osiąganego przez osobę z niepełnosprawnością, dochodu jej opiekuna czy innych członków rodziny.

Aby uzyskać świadczenie wspierające, osoba niepełnosprawna lub jej przedstawiciel/pełnomocnik/opiekun prawny musi najpierw uzyskać w wojewódzkim zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności decyzję ustalającą odpowiedni poziom

potrzeby wsparcia, wydaną w ramach wspomnianego już, zmodyfikowanego systemu orzecznictwa o niepełnosprawności. Wnioski o decyzje można składać w wojewódzkim zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności (wojewoda) począwszy od 1 stycznia 2024 r.

Przy ustalaniu potrzeby wsparcia pod uwagę brana jest m. in. zdolność osoby niepełnosprawnej do samodzielnego wykonywania określonych czynności lub zadań związanych z codziennym funkcjonowaniem.

Wysokość świadczenia wspierającego jest powiązana z wysokością renty socjalnej i wynosi od 40% do 220% renty socjalnej – w zależności od poziomu potrzeby wsparcia, czyli liczby przyznanych punktów w decyzji wydanej przez wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności. Wraz z coroczną waloryzacją renty socjalnej, corocznej waloryzacji będzie podlegała także wysokość świadczenia wspierającego.

Świadczenie wspierające będzie wprowadzane w trzech etapach począwszy od 1 stycznia 2024 r., a skończywszy na finalnym wdrożeniu całości zmian, które nastąpi 1 stycznia 2026 r.

Harmonogram wprowadzenia świadczenia wspierającego:

- I etap – od 1 stycznia 2024 r. – świadczenie wspierające dostępne dla osób z niepełnosprawnościami z najwyższymi poziomami potrzeby wsparcia, tj. od 87 do 100 pkt
- II etap – od 1 stycznia 2025 r. – świadczenie wspierające będzie dostępne także dla osób z niepełnosprawnościami z kolejnymi poziomami potrzeby wsparcia, tj. od 78 do 86 pkt
- III – ostatni etap – od 1 stycznia 2026 r. – świadczenie wspierające będzie dostępne także dla osób z niepełnosprawnościami z pozostałymi uprawniającymi poziomami potrzeby wsparcia, tj. od 70 do 77 pkt.

Istotne jest, że ustawa o świadczeniu wspierającym przewiduje, iż za opiekuna, który nie podejmuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej ze względu na potrzebę udzielenia wsparcia osobie uprawnionej do świadczenia wspierającego, wspólnie z nią zamieszkującego i gospodarującego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, za okres sprawowania opieki, będzie opłacał składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, na zasadach określonych w ustawie z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w ustawie z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Realizacją zadań związanych z przyjmowaniem i rozpatrywaniem wniosków oraz ustalaniem prawa do świadczenia wspierającego od 1 stycznia 2024 r., jak i przyznawaniem i opłacaniem składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i zdrowotne za nieaktywnego zawodowo opiekuna osoby otrzymującej świadczenie wspierające zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Odnosząc się do zawartej w treści interpelacji propozycji odstąpienia od orzekania kolegiального w pierwszoinstancyjnym postępowaniu przed zespołem do spraw orzekania o niepełnosprawności i powierzenie wydania orzeczenia lekarzowi - członkowi powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności – informuję, że postulat ten nie znajduje uzasadnienia w świetle definicji niepełnosprawności zawartej w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 44).

Podkreślenia wymaga, że z woli ustawodawcy polski system prawny przewiduje odmienne kryteria i procedury oceny stanu zdrowia oraz wynikające z nich implikacje prawne w różnych sytuacjach.

Niepełnosprawność, w myśl art. 2 pkt 10 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Według zacytowanej definicji o niepełnosprawności nie decyduje jedynie biologiczny (medyczny) stan naruszenia sprawności organizmu, lecz naruszenie to skutkować musi ograniczeniem zdolności do pełnienia ról społecznych, w tym roli zawodowej. Innymi słowy, ustawodawca przyjął do oceny niepełnosprawności podejście holistyczne poprzez wskazanie zarówno na przyczyny niepełnosprawności, jak i jej skutków w sferze funkcjonowania w wymiarze indywidualnym i społecznym. Stanowi to wyraz zrozumienia złożonego charakteru niepełnosprawności i jednocześnie podkreśla konieczność korzystania z wiedzy różnych specjalistów w zakresie jej oceny.

Podsumowując, z przyjętej przez ustawodawcę konstrukcji pojęcia „niepełnosprawności” wynika, że dokonanie jej oceny powinno polegać na odrębnej procedurze charakteryzującej się kolegialnością. Realizację powyższego założenia stanowią przepisy § 7 ust. 1 oraz § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2021 r. poz. 857), zgodnie z treścią których wniosek o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności rozpatruje co najmniej dwuosobowy skład orzekający, wyznaczony przez przewodniczącego zespołu z osób powołanych na członków zespołu orzekającego o niepełnosprawności: lekarzy, psychologów, pedagogów, doradców zawodowych i pracowników socjalnych.

Odnotowane w ostatnich latach wydłużenie okresu oczekiwania na wydanie orzeczenia przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności jest konsekwencją zaistniałej sytuacji nadzwyczajnej, spowodowanej pandemią. Wprowadzane kolejne rozwiązania o charakterze przejściowym, polegające na przedłużeniu z mocy prawa orzeczeń wydanych na czas określony, spowodowały znaczny napływ do powiatowych zespołów orzekających wniosków składanych zarówno przez osoby korzystające z przedłużenia terminu ważności orzeczenia, jak i ubiegających się o wydanie orzeczenia po raz pierwszy.

W przypadku, gdy osoby niepełnosprawne oraz ich opiekunowie prawni, po raz kolejny korzystając z możliwości przedłużenia ważności orzeczenia na podstawie ustawy z 19 grudnia 2023 r. o szczególnych rozwiązaniach służących zachowaniu ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2023 r. poz. 2768), zaniechają złożenia wniosku o wydanie kolejnego orzeczenia, sytuacja wydłużonego czasu oczekiwania na wydanie orzeczenia może się powtórzyć. Niemniej należy przyjąć, że opisana sytuacja miała zasadniczo charakter przejściowy. Nie wydaje się zatem, aby zasadnym było dokonanie zmiany w obowiązujących regułach orzekania o niepełnosprawności, polegającej na odstąpieniu od zasady funkcjonowania składów orzekających na zasadzie kolegialności.

Skrócenia czasu oczekiwania na rozpatrzenie wniosku o wydanie orzeczenia przez zespoły orzekające o niepełnosprawności nie należy również upatrywać w wydawaniu orzeczeń na dłuższy czas niż obecnie. Zasady ustalające okres, na jaki winno zostać wydane orzeczenie

określają przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 15 lipca 2003 r w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Stosownie do treści § 3 ust. 5 powołanego rozporządzenia, stopień niepełnosprawności orzeka się na czas określony lub na stałe, natomiast niepełnosprawność dziecka orzeka się na czas określony, jednak na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 16 roku życia (ust. 6). Przesłankę do podjęcia rozstrzygnięcia w przedmiotowym zakresie stanowi ocena rokownicza ustalona z prawdopodobieństwa wystąpienia zmiany w stanie zdrowia i ograniczeniach funkcjonalnych orzekanej osoby ustalonych na dzień wydania orzeczenia. W przypadku, gdy stan zdrowia oraz ograniczenia funkcjonowanie będące skutkiem naruszonej sprawności organizmu mogą ulec poprawie orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydaje się na czas określony, w przeciwnym razie na stałe, a w przypadku dziecka, do ukończenia przez nie 16 roku życia.

Treść powołanego przepisu wskazuje, że o charakterze czasowym orzeczenia ustalającego niepełnosprawność albo stopień niepełnosprawności decyduje rokowanie zarówno co do długoterminowej odpowiedzi na stosowane leczenie i rehabilitację, jak i postępu choroby oraz ograniczeń funkcjonalnych z nią związanych. Z powołanej normy prawnej należy wywodzić, że ustawodawca na gruncie komentowanego przepisu przyznał organowi orzekającemu o niepełnosprawności swobodę wyboru rodzaju rozstrzygnięcia odnośnie okresu, na jaki zostaje wydanie orzeczenie jednocześnie obligując, by ów wybór został poprzedzony ustaleniami w zakresie możliwej poprawy nie tylko w stanie zdrowia, ale również ograniczeniach funkcjonalnych w codziennym funkcjonowaniu i pełnieniu ról społecznych.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/